

ONDERWERP	Uitvoering motie 'Van inspireren kun je leren' (motie 22)
DATUM	25-01-2023
VAN	Rob van Muilekom
AAN	Commissie BEM
BEHANDELEND AMBTENAAR	Elke Huiskens en Felice Decates
TELEFOONNUMMER	06-30006923
TEAM	Cultuur en Sociale Agenda

In juni 2020 is bij de vaststelling van het Cultuur- en erfgoedprogramma 2020-2023 [de motie 'van inspireren kun je leren'](#) aanvaard, waarbij het college is verzocht om een conferentie te organiseren om samenwerking op laaggeletterdheid in de provincie te verbeteren. In maart 2022 is bij de vaststelling van het Beleidskader Sociale Agenda 'Wij doen mee!' een [amendement](#) ingediend om de inzet op het thema laaggeletterdheid binnen de Sociale Agenda prioriteit te geven.

Verkenning conferentie

Het uitvoeren van de motie is in 2021 opgepakt omdat eerder een conferentie niet mogelijk was door de coronamaatregelen. Met verschillende programma's en partners uit het netwerk, zoals stichting Lezen en Schrijven, de Rijksoverheid en BISC, zijn gesprekken gevoerd. Uit de gesprekken is gebleken dat er al erg veel projecten, activiteiten en samenwerkingsverbanden rondom laaggeletterdheid bestaan binnen en buiten de provincie Utrecht. Externe partijen hebben nadrukkelijk aangegeven dat bij de uitvoering van de motie moet worden voortgebouwd op wat er al loopt. Aangegeven werd dat één brede conferentie niet een bijdrage zou leveren aan het efficiënter maken van wat al gebeurt. Dit is destijds via de griffie teruggekoppeld aan de initiatiefnemer van de motie.

In vervolgesprekken met onder andere de arbeidsmarktregio's, bibliotheken, stichting Lezen en Schrijven en gemeenten is onderzocht wat dan wél een waardevolle bijdrage zou kunnen zijn. Met de complexiteit van de problematiek en de organisatie van het veld, kwam echter vooral naar voren dat een eenmalige interventie met een projectbudget niet van toegevoegde waarde is. Ook kwam in de gesprekken meermaals naar voren dat het belangrijk is om aan de slag te gaan met de eigen organisatie. Via het programma digitale dienstverlening wordt gewerkt aan de toegankelijkheid van de communicatie naar buiten.

Andere provincies en laaggeletterdheid

De rol van de provincie op het gebied van laaggeletterdheid is geen open deur gebleken, met name omdat de problematiek zich op heel lokaal niveau afspeelt en provincies daar weinig invloed en zicht op hebben. Toch lijkt er zeker meerwaarde van regionale verbinding te zijn. Ook andere provincies zijn sinds een aantal jaren bezig met laaggeletterdheid:

- De provincie Gelderland heeft een intensieve aanpak die bestaat uit een kennisplatform, een provincie brede campagne, projecten in samenwerking met bibliotheken en monitoring. Hier wordt jaarlijks capaciteit en een budget van 400.000 euro voor vrijgemaakt. Overigens is zelfs met een aanpak van deze omvang het effect op laaggeletterdheid moeilijk zichtbaar te maken is de ervaring.
- De provincie Friesland heeft afgelopen april ingestemd met een initiatiefnota over een plan rondom laaggeletterdheid waar zij voor de komende twee jaar 157.000 euro voor vrijmaken.
- Ook de provincie Overijssel is aan het nadenken over hun rol. Vanuit hen is vorig jaar het initiatief gekomen om met provincies over laaggeletterdheid uit te wisselen. Een daadwerkelijk overleg heeft nog niet plaatsgevonden.

- De provincie Noord-Holland zit in een verkennende fase. Onlangs zijn zij een onderzoek gestart naar de mate van laaggeletterdheid in de provincie, wat de mogelijkheden zijn voor verbetering van de aanpak en wat daarbij de meerwaarde is van de provincie. Op basis van deze verkenning willen Provinciale Staten een besluit nemen over hun rol.

Provincie Utrecht en laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid is een onderwerp binnen meerdere lopende programma's van de provincie Utrecht zoals het Cultuur en Erfgoedprogramma (bibliotheken), Economie (Utrecht Talent Alliantie), Regiodeal Vitale Wijken, Gezonde leefomgeving en de Sociale Agenda. Uit de gesprekken met het netwerk is gebleken dat het verminderen van de laaggeletterdheid niet zit in *quick wins* of eenmalige inzet. We zien daarbij dat enkele provincies geld en capaciteit vrijmaken om bij te dragen aan het verminderen van laaggeletterdheid.

Scenario's voor toegevoegde waarde

Bovenstaande overwegend, willen we u uitnodigen om dit jaar gezamenlijk verder te verdiepen op of en vooral hoe we ons willen verhouden tot deze maatschappelijke uitdaging. Om dit voor te bereiden hebben we opdracht gegeven aan een expert om ons in verschillende scenario's te adviseren op onze rol op laaggeletterdheid in de provincie Utrecht. De betreffende expert is Maurice de Greef, hoogleraar met een Unesco leerstoel aan de Universiteit van Brussel op het gebied van volwasseneneducatie. Maurice de Greef heeft vele maatschappelijke adviezen geschreven om laaggeletterdheid omlaag te brengen en ook bijgedragen aan activiteiten van provincies. Zijn onderzoek loopt inmiddels en wordt opgeleverd in Q2 van 2023. Onderdelen van het advies worden:

- Een overzicht van de Utrechtse infrastructuur op het gebied van laaggeletterdheid;
- Inzicht in (inter)nationale goede voorbeelden en lessen uit de literatuur over de aanpak taalontwikkeling;
- Een analyse van succesfactoren en belemmeringen in de huidige situatie;
- Scenario's voor hoe de provincie Utrecht kan bijdragen aan het terugdringen van laaggeletterdheid.

Concreet voorstel

Met het opstarten van deze adviesopdracht hebben we als college uitvoering gegeven aan de motie 'Van inspireren kun je leren'. Het voorstel is om na oplevering van de rapportage een informatiesessie met de commissie Bestuur, Economie en Middelen te organiseren om de resultaten te bespreken en afspraken te maken over hoe we verder willen met het thema en wat daarbij nodig is aan inzet en middelen. Hiermee beschouwen wij de motie als afgedaan.